

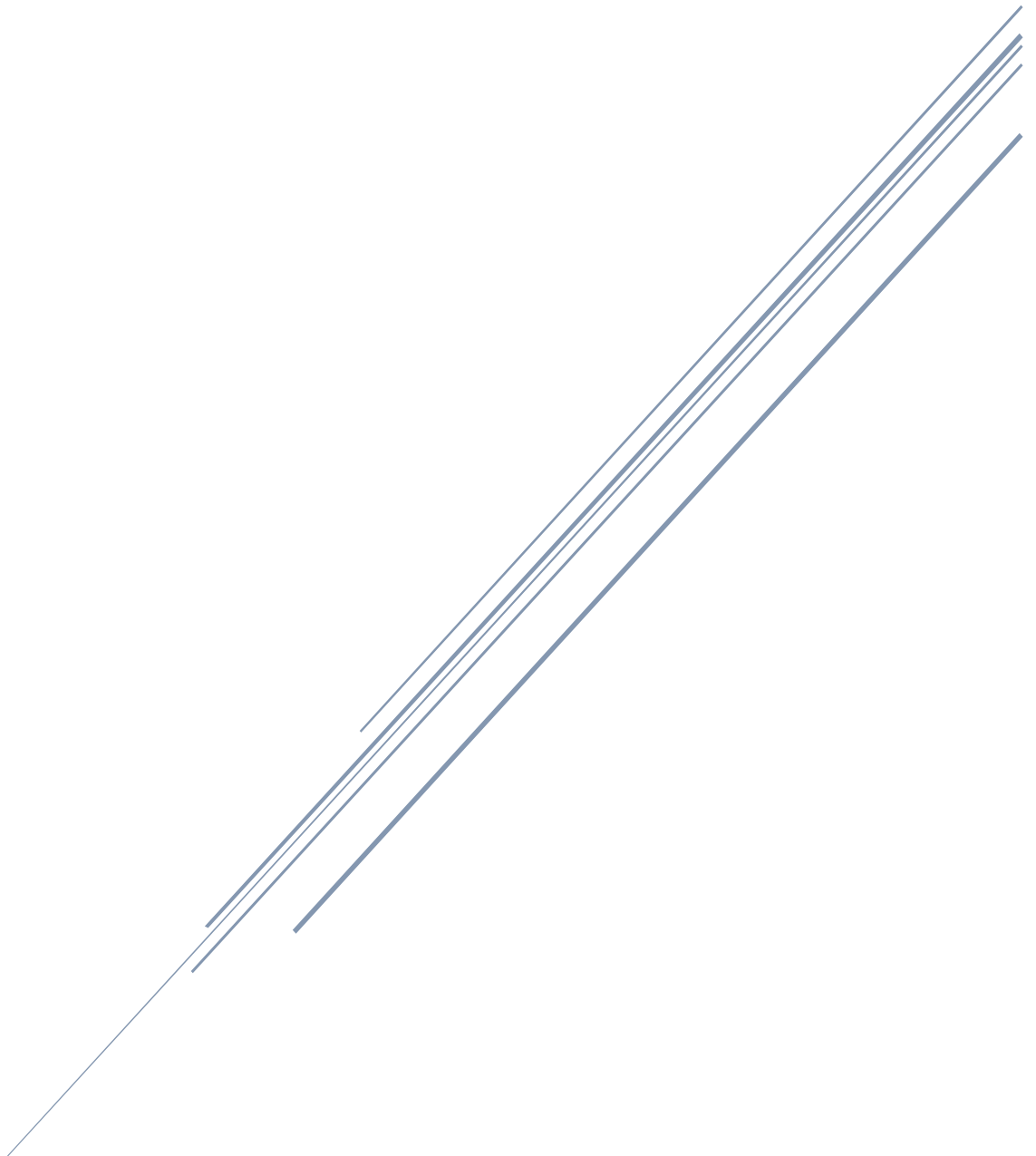
FOU-OPPGAVE

Avisomtale etter bombinga av Namsos ,

Oskar Andreassen

Lokaldemokrati, politisk deltakelse og forskningsmetode for skolefaget samfunnsfag (1-7), vår 2021

Veileder: Per Overrein

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	2
1.1 Presentasjon av kontekst	2
2. Material og metode.....	6
2.1 Valg av metode.....	6
3.0 Resultat	7
3.1 Namdalens Folkeblad.....	7
3.2 Arbeider-Avisen	8
3.3 Forskjeller på de to	10
3.4 Hva som ikke ble nevnt	11
3.5 Hvordan avisene vurderer kildene sine	12
4.0 Diskusjon	12
5.0 Litteraturliste.....	15

1. Innledning

I denne oppgaven skal jeg undersøke hva to av avisene fra Trøndelag skrev om bombingene av Namsos. Hvorfor bombet de akkurat Namsos? Her skal jeg analysere to lokale aviser og se på hvilken måte de beskrev bombingene av Namsos, og undersøke om avisene hadde tilgang til informasjon om hendelsen. Jeg skal undersøke Arbeider-Avisa i Trondheim og Namdalens Folkeblad fra Rørvik. Jeg vil tidlig utbre en forståelse av selve konteksten. Videre i oppgaven skal jeg presentere material og metode, og resultatet av dette. Avslutningsvis skal jeg forklare og tolke resultatene mine.

På hvilken måte skrev avisene Arbeider-Avisa og Namdalens Folkeblad om bombingene av Namsos, og hvordan var informasjonssituasjonen for avisene?

1.1 Presentasjon av kontekst

«Æ va dritredd for å få ei bombe slengt i høvvet»¹.

Bjørn Bergum er en av de gjenværende som opplevde bombinga i Namsos på nært hold. Her fra et intervju i februar 2021 der han beskriver de første bombene som ble sluppet over Namsos. Bergum var 14 år da det skjedde.

«Jeg var hjemme en tur og skulle hente noe tilbehør til matlaging. En stund etterpå så kom jeg hjem for å legge meg, og der satt det overraskende nok fire tyskere og tok seg en sigarett. De hadde tatt ut vinduet på soverommet og plassert et maskingevær der. Rett ved senga der jeg sov. Tyskerne skulle da passe på at det ikke kom allierte båter for nære bensintankene som lå ved vannet. Det var ei merkelig tid»².

---

¹ Intervju med Bjørn Bergum, 18. februar, 2021, utført av undertegnede

² Intervju med Bjørn Bergum, 18. februar, 2021, utført av undertegnede

Bombingen av Namsos er et kjent punkt i norsk historie. Den 9. april kom sjokkangrepet som overrasket norske og allierte myndigheter. Norge ble angrepet og invadert av tyskerne, og i løpet av kort tid stod tyske tropper i en rekke hjem langs kysten av Norge. De allierte besluttet å utarbeide et motangrep og sendte tusenvis av soldater til byer i Norge, som Åndalsnes og i dette tilfellet, Namsos. Hele 7000 allierte soldater ble kjørt innover til Namsos for å ta opp hansken mot de tyske invasjonene (Sandmo, 2015, s. 23).

Taktikken var forgjeves, da fra klokken 10 om morgenen den 20. april 1940 ble trehusbyen med om lag 4000 innbyggere ble nedbombet fra alle kanter. Lokalt politi hadde evakuert den opprinnelige befolkningen, da informert gjennom aviser. Typisk ble deler av befolkningen transportert i form av forskjellige midler eksempelvis en fiskebil som kjørte varer rundt i byen. Deretter var metodikken hest og slede videre inn i skogen for å søke ly (Sandmo, 2015, s. 14). Ifølge NRK var også de fleste namsosingene allerede evakuert da byen ble angrepet.

«De fleste namsosingene var allerede evakuert fra byen da den ble angrepet av de tyske flyene. De som var igjen, søkte ly i kjellere og i skogene rundt byen. Flyene angrep i flere bølger utover dagen, og snart stod hele byen i flammer»³.

Befolkningen ble evakuert i 12-tiden, da tyskerne hadde pause fra selve bombingen. Klokken 18 på kvelden var bombingen over, og byen lå sønderknust sammen i ruiner og kun få bygningsmasser var gjenværende. Tre sivile og ti allierte soldater omkom. I dagene etter hendelsen var befolkningen returnert til byen, der kun et sjøpakkhus, branntårnet og noen få bolighus hadde overlevd. De allierte soldatene var flyktet fra byen. Dermed lå det igjen store mengder proviant på kaia som befolkningen tok nytte av. Mange innbyggere stusset over de alliertes valg å returnere etter bombingen var over, og befolkningen skal i ettertid ha funnet ut at det var myndighetene i de to landene sitt valg (Sandmo, 2015, s. 14). De allierte styrkene ble sendt sørover i landet. Dette grunnet at de hadde dårlige kart, og at styrkene heller ikke var utrustet for voldsom snø og dårlig vær i Trøndelag. Resultatet av dette var en stadig retrett for de allierte styrkene, og de ble dermed sendt sørover mot Gudbrandsdalen for å støtte de norske styrkene. (Haavardsholm, 2007, s. 62).

Det er en viss mangel på forskning av årsaker til bombingen, men det tyder fra flere kanter at Namsos var et bombemål å foretrekke for tyskerne, grunnet underordnet interesse av briter og

---

³ Sandmo, 2010, *Ble utslettet av tyske bomber*, NRK

franskmenn. Dette ifølge boka «Slagmark Trøndelag» av Ola Flyum, John Gritten og Kjartan Trana.

«I de rykende ruinene av Namsos og Steinkjer synes skjebnen til tyskere, briter og franskmenn å være av underordnet interesse. Det kan forstås. Våre tap opprørte oss mest»⁴

For å undersøke ytterligere årsaker og hensikter til bombingene, er det viktig å sette lys på det helhetlige bildet av de alliertes strategi. Tyskerne invaderte Trondheim 9. april. Deretter kom det engelske og franske styrker til Namsos som skulle marsjere sørover og jage tyskerne ut fra Trondheim. Norge hadde på denne tiden et infanteriregiment nummer 13 som lå på Steinkjer. Dette lå på Sannan og var væpnede soldater som skulle møte der og gå mot tyskerne til Trondheim. Engelskmenn og franskmenn kom til Namsos med soldater, med hensikt om å gå sørover og jage tyskerne ut fra Trondheim. De var stasjonert i Namsos og hadde mye materiell som lå enkelt til syne for tyskerne som etter hvert fikk øyne på materiale til de allierte. Materialet var hovedsakelig våpen, ammunisjon og proviant (Sandmo, 2015, s. 55). Også ifølge NRK i en artikkel skrevet i 2010 skriver de at årsaken til bombingene av Namsos er de alliertes landgang i byen.

«Bakgrunnen for bombingene var de alliertes landgang i Namsos. Både britiske og franske soldater ble satt i land i Namsos, i et forsøk på å gjenerobre Trøndelag fra de tyske okkupantene»⁵.

Det handlet for tyskerne om å stoppe tilførsel av militært utstyr i Namsos for å hindre at de allierte fikk kontroll nordover i landet. Da dette militære materialet kom til syne for tyskerne var de høyst interessert i å ødelegge dette for de allierte, og bombet dermed byen i ruiner mandag 20. april 1940. Tyskerne ville hovedsakelig ha kontroll på Narvik, da byen hadde strategisk og økonomisk betydning for Tyskland. Dette omhandler spesielt store mengder jernmalm. Derfor var det viktig for tyskerne å angripe de allierte og ta over kontrollen nordover i landet, og i så måte var Namsos et tilfeldig, men viktig mål for tyskerne (Gritten m.fl., 2010, s. 38). Slaget om Narvik var kamphandlingene som foregikk i Narvik og omegn under den andre verdenskrigen. Kampene varte i omtrent to måneder, og var svært viktig for

---

⁴ Gritten m.fl., 2010, Slagmark Trøndelag, s. 37

⁵ Sandmo, 2010, *Ble utslettet av tyske bomber*, NRK

både tyskerne og britene. Dette grunnet store mengder jernmalm som de kunne bruke i krigføring i form av å lage våpen. (Dalmo, 2020).

1.2 Presentasjon av avisene

I avisa Namdalens Folkeblad som ble grunnlagt i 1896 står bombingene av Namsos beskrevet i den utgitte avisa dagen etter bombarderingen. Opprinnelig het avisa Namdalens Blad, men i 1899 endret den navn til Namdalens Folkeblad. (Hjeltnes, Dahl, Flo, Eide, Ottosen, 2010, s. 230). Bjarne Wennevik var redaktør for avisa da han kjøpte den på midten av 1930-tallet. Under krigen ble avisen stanset av tyskerne, og Wennevik ble arrestert. Avisen hadde på denne tiden ingen partipolitisk tilknytning. Namdalens Folkeblad var ikke under sensur før måneder etter invasjonen (Sandmo, 2015, s. 65). Den andre avisen jeg har valgt het Arbeider-Avisen, nærmere bestemt en utgave som ble utgitt 23. april 1940. Harald Langhelle var på dette tidspunktet avisens redaktør. Avisen holdt seg gående frem til august 1940, da den ble stanset av tyskerne, før den ble endelig forbudt i januar 1941. Langhelle ble i 1942 arrestert og henrettet (Hjeltnes, et al., 2010, s. 38). Norsk presse ble overrumplet av det tyske overfallet på Norge. Lesestoffet folk fant i avisene ble etter hvert mer ensidig, da sensur og propaganda fra okkupasjonsmakten og Nasjonal Samling var hverdagskost i spaltene (Hjeltnes, 2016, s. 1). Likevel var ikke Namdalens Folkeblad under sensur før måneder etter invasjonen (Sandmo, 2015, s. 65).

Det er viktig å påpeke at avisene som var produsert i Namsos-området ble tidlig underordnet NS-myndighetenes styre, men dette gjelder ikke utgavene jeg skal undersøke. Namdalen og Nordtrønderen var Namsos-aviser under krigen, og de ble slått sammen med en felles redaktør i 1941, Kjell Saxvik fra Nasjonal Samling. De andre avisene som levde frem til krigen ble tidlig lagt ned, som for eksempel nåværende avis Namdalsavisa. (Wikipedia, 2016).

2. Material og metode

2.1 Valg av metode

I denne delen av oppgaven skal jeg presentere metoden jeg har brukt for å kunne finne resultatet i oppgaven. Jeg vil se på innhold, oppbygging og virkemiddelbruk. Finnes det virkemiddelbruk som er med på å skape mening i reportasjene, eller er det kun en formidling av fakta. Dette vil bli undersøkt i denne delen av teksten. Teksten baseres på en kvalitativ metode, der jeg samler inn kvalitative data og analyserer disse. Hensikten med denne type analyse er å gå inn i materien på materialet og oppnå et helhetlig bilde av den valgte hendelsen. «Hensikten med kvalitative studier er gjerne å oppnå dybdekunnskap og helhetlig forståelse a spesifikke kontekster, eller å utvikle begreper, kategorier og typologier. Slike studier kan også ta sikte på å formulere hypoteser og teorier eller foreta teoretisk generalisering» (Grønmo, 2020).

«Ved et kvalitativt forskningsopplegg går forskeren i dybden på et smalt felt. Datamaterialet blir gjerne samlet inn ved hjelp av intervjuer, observasjon, eller det består av dokumenter som man analyserer».⁶

Her beskriver Andersen at gjennom et kvalitativt forskningsopplegg går man inn i dybden på et smalt felt. Dette er tilfellet denne oppgaven. Videre forklarer Andersen at det er problemstillingen som avgjør valg av metode. (Andersen, 2019).

For å kunne komme frem til et resultat, har jeg måtte fått tilgang til avisene i tidsperioden før og etter bombingene av Namsos. Dette har jeg fått tilgang til gjennom nasjonalbiblioteket, der en trenger ekstra adgang for å få tilgang til alt av aviser og bøker. Dette fikk jeg gjennom NTNU grunnet min forskning på temaet. Jeg har valgt å gå i dybden på to aviser, nærmere bestemt Namdalens Folkeblad og Arbeider-Avisa. Begge utgavene er utgitt kun få dager etter angrepet på trehusbyen Namsos. I min analyse av avisene, har jeg sett på hvilke artikler som er prioritert gjennom å se på forside, overskrift og ingress. Deretter å gå nærmere i dybden på hva de skrev om bombingene av Namsos. I tillegg har jeg utført en samtale med en av

---

⁶ Andersen, 2019, *Valg av forskningsmetode*, NDLA

forfatterne til «Slagmark i Trøndelag», Ola Flyum, og diskutert årsakene til bombingene av Namsos samt årsakene til de alliertes retrett i etterkant av bombingene.

Videre har jeg undersøkt hva avisene ikke skrev, og analysert om avisene hadde tilstrekkelig informasjon når det gjelder bombingene av Namsos.

3.0 Resultat

I lys av innføringen og metoden min skal jeg presentere resultatet. I denne delen av oppgaven skal jeg presentere og redegjøre empirien på en ryddig måte. For å kunne gjøre dette, må jeg organisere og vurdere ut fra metoden.

For å gi et bilde på hvordan avisene formidlet i perioden starten av krigen, viser det seg at avisene ga tilstrekkelig informasjon, selv om det var viss mangel på informasjon av hendelsene som foregikk (Sandmo, 2015, s. 15). Eksempelvis hadde de aller fleste trønderske aviser informasjon om bombingene av Namsos, selv om de ikke var klar over omfanget.

Artiklene i perioden april og flere måneder utover besto av informasjon om krigen for å belyse befolkningen. Det er utfordrende å klare å skille mellom lederartikler og artikler på reportasjeplass i avisene jeg har undersøkt, og det viser seg at avisene i denne perioden ikke opererte med lederartikler.

Omtalen sommeren 1940 er preget av at de tyske okkupasjentene overtok styringen av avisene. De måtte balansere hvert ord, og ble nærmest sensurer. Men oppfattet avisene at Norge var i krig?. (Hjeltnes, 2016).

3.1 Namdalens Folkeblad

«Namsos bombardert og lagt i grus av tyske bombefly». (Namdalens Folkeblad, Wennevik, 22. april, 1940). Dette er overskriften til reportasjen på side 2 i avisutgaven.

«Den vakre byen vaar Namsos ble lørdag ødelagt under et voldsomt angrep av tyske bombefly. Hvor stor skaden er, kjenner vi ikke til, for det nytter ikke aa faa telefonkontakt med hverken byen eller omliggende distrikt. Imidlertid meldte London i dag at byen hadde fått stor skade under bombeangrepet og en maa dessverre gaa ut fra at meget er ødelagt»⁷

Ingressen gir informasjon til befolkningen om selve angrepet, men påpeker at de ikke har kunnskap om omfanget av bombinga. Det de kan meddele, er at byen har fått stor skade noe som de fikk meldt fra London gjennom radio. Videre i artikkelen beretter et øyenvitne, som hadde kommet til Trondheim fra Namsos, gjennom et intervju at byen er ilagt ruiner og at tyskerne slapp ned sprengbomber og ildbomber med tre til sju fly som kretset rundt byen. Her kan en konkludere med at vitnet har sett dobbelt, da det ifølge forskning og nyere byhistoriske verk (Sandmo, 2015, s. 15) var kun tre fly som bombet. Likevel har vitnet formidlet informasjon til befolkningen i Trondheim og omegn at Namsos by var i flammer etter angrepet. Det kommer tydelig til syne at Norge deltar i krig. Hele førstesiden, inkludert reportasjen, er tildekket informasjon om krigen. Eksempelvis er det «den norske hær vokser» (Namdalens Folkeblad, Wennevik, 22. april, 1940, s. 2), der de beskriver at flere tusen har sluttet seg til den norske hæren i kampen mot tyskerne. Et annet eksempel som er relevant er «Trondheim isolert» (Namdalens Folkeblad, 22 april, 1940, s. 2). Her beskriver avisen at Værnes flyplass er ubrukbar grunnet engelskmennenes gjentakende bombing av stedet og at allierte tropper som er landsatt på Vestlandet får mer og mer herredømme over Østlandet. I lys av dette kan man påpeke en slags optimisme i form av de alliertes overtakende makt øst i landet, på tross av at det foregår noen hundre mil unna Trøndelag. Ved å se på forskning fra i dag kan vi i lys av dette se at informasjonen om Værnes ikke stemmer.

3.2 Arbeider-Avisen

---

⁷ Namdalens Folkeblad, Wennevik, 22. april, 1940, s. 2

«Namsos og Åndalsnes skutt i brann» (Arbeider-Avisa, Langhelle, 23. april, 1940, s. 1), lyder det fra Arbeider-Avisa fra Trondheim 23. april 1940. Dette eksemplaret av avisa ble utgitt tre dager etter bombingene utartet i byene, og Arbeider-Avisa som trøndernabo valgte dette som lederartikkel få dager etter hendelsen. «Det går i dag varme tanker til vår kjære lille trønderske naboby i nord og dens befolkning. Vi kjenner jo ikke detaljene fra bombingene, og vi vet ikke hverken hvor mange mennesker som har mistet livet eller hvor stor den materielle skaden er. Men under alle omstendigheter har det vært en hard dag for befolkningen», lyder ordene fra naboavisen til byen. Denne utgaven beskriver hendelsen som «et regn av bomber over byen» og utretter hendelsesforløpet videre i artikkelen. Arbeider-Avisa formidler videre, og påpeker at deres kilde er Oslo kringkaster over Stockholm.

«Om det bombeåttaket som tyske fly foretok over Namsos i går meldes gjennom Oslo kringkaster over Stockholm at angrepet varte i seks timer uten opphør. De tyske flyene slapp ned bomber ustanselig, og det var som det regnet bomber over byen. Tallet på drepte er det ennå ikke mulig å fastslå. Jernbanestasjonen skal være sprengt fullstendig i stykker. Også Åndalsnes er skutt i brann»⁸

Her videreformidler avisen informasjon de har fått fra en annen kanal, og vi kan se at det er en viss mangel på riktighet i utsagnet. Dette ser vi i lys av dagens kilder, som påpeker at tyskerne foretok en pause i bombinga to timer etter oppstart. Likevel ser vi eksplisitt at Arbeider-Avisa har fått store deler informasjon kun tre dager etter hendelsen foregikk. Blant annet står det skrevet i form av refleksjon fra skribenten at en kunne gå ut fra at befolkningen var på tilnærmet trygg avstand under bombingene.

«Imidlertid må en gå ut fra at de fleste hadde forstått at landsettinga av britiske tropper ikke kunne gå helt rolig for seg, og at man følgelig hadde søkt ut av byen for å berge livet. Og kommunene omkring byen er jo store med stor bebyggelse, og med gode kommunikasjoner, så en får håpe at rømningen av byen har kunnet gå for seg i noenlunde god tid»⁹

Dette utsagnet bærer korrekt informasjon, da befolkningen fikk fatt på informasjon som tilsa at byen kunne bli bombet.

---

⁸ Arbeider-Avisa, Langhelle, 23. april, 1940, s. 1

⁹ Arbeider-Avisa, Langhelle, 23. april, 1940, s. 1

«Heldigvis dukker det opp et tysk rekognoseringsfly før bombeflyene. Dermed rekker de å komme i sikkerhet før bombene faller»¹⁰

Her fra et utdrag fra «Namsos, fra krig til fred», der 93 år gamle Storm Evensen måtte løpe for livet da tyskerne utslettet hjembyen hans. Han forklarer, i tillegg til at de ble reddet av tyske rekognoseringsfly, at det ble satt opp tog for å få befolkningen ut av byen. Samtidig spredte det seg informasjon innad i befolkningen om at de ikke var trygge så lenge store mengder allierte soldater var til stede. (Sandmo, 2015, s. 11).

For å svare på spørsmålet om avisene hadde oppfattet at landet var i krig, er det endelige svaret på det ja. Som et resultat av hendelsen ble det utarbeidet utgaver fra to forskjellige utgivere, henholdsvis Namdalens Folkeblad og Arbeider-Avisen. Selv om de slet med kommunikasjoner og hadde ytterst lite informasjon, hadde de nok til å føde to artikler der de forklarer hendelsen. Ved observasjon kan vi se at Arbeider-Avisa peker på at både Namsos og Åndalsnes ble skutt i brann. Likevel legger skribenten mest vekt på Namsos, men nevner Åndalsnes avslutningsvis. «Også Åndalsnes er skutt i brann. Det er som kjent et strandsted i Romsdalsfjorden, Raumabanens endepunkt og et sentrum for trafikken på Mørebyene» (Arbeider-Avisa, Langhelle, 23. april, 1940, s. 1).

3.3 Forskjeller på de to

Det er forskjeller på Arbeider-Avisen og Namdalens Folkeblad. Her vil jeg beskrive disse. Først og fremst kan man observere at Arbeider-Avisen har større mengde informasjon om krigen, da de har flere reportasjer i avisen. Selv om det nesten samtlige reportasjer omhandler krigen, var Arbeider-Avisen fra Trondheim mer landsdekkende i motsetning til Namdalens Folkeblad som formidlet informasjon fra nærområdet. Nærområdet i dette tilfellet er Ytre-Namdalen og Nord-Trøndelag da avisen stammet fra Rørvik. En annen observasjon er å se på hva de prioriterer. Namdalens Folkeblad har en hel side om bombingene av Namsos og involverer vitner, mens Arbeider-Avisa har en liten reportasje der de beskriver kun det viktigste. Dermed kan en konkludere med at Arbeider-Avisa i denne utgaven får med seg det meste, men har

---

¹⁰ Namsos, fra krig til fred, Sandmo, 2015, s. 17

ingen spesielle dypdykk i hendelsene. Sett bort fra dette, fins det lite forskjeller i hvordan de skrev om krigen, og om bombingene av Namsos.

3.4 Hva som ikke ble nevnt

Avisene fokuserte som nevnt på det viktigste, og de hadde ikke tilgang på all informasjon. Namdalens Folkeblad la mest vekt på hvordan befolkningen skulle gjenoppbygge byen i etterkant av bombingene, og at det ikke fantes ressurser til dette (Namdalens Folkeblad, Wennevik, 22. april, 1940, s. 2). De la mye vekt på det destruktive, og hadde tidvis bilder av byen i ruiner flere dager etter angrepet. Noe som i den forstand var naturlig. Ordføreren i Namsos er en del omtalt i nyere forskning, og spesielt i boka «Namsos, fra krig til fred», der de beskriver hendelser fra krigen svært møysommelig. Dahl var satt inn som ordfører i Namsos av de nye makthaverne, Nasjonal Samling. Han var klar over arbeidet som måtte legges ned etter bombingene av Namsos og fremsto som en real ordfører. Dahl la til rette for gjenoppbyggingen av Namsos i små former i etterkant av bombingene, noe som befolkningen i byen satte stor pris på. Etter hvert i krigen ble tonen fra makthaverne noe mer truende og pressende, og prioriteringen om å gjenoppbygge ble nedsatt, dermed trakk flere i byrådet seg fra vervene sine. Ordføreren ble etter krigen dømt og straffet for å ha tatt på seg rollen som ordfører i Namsos under krigen (Sandmo, 2015, s. 21).

Hverken i Namdalens Folkeblad eller andre aviser i området ble Arne Dahl nevnt. Var det grunnet hans rolle som ordfører under Nasjonal Samling? Eller var det grunnet tyskernes omfattende sensur?

3.5 Hvordan avisene vurderer kildene sine

«Avisene ble underlagt både tysk og norsk kontroll. Det tyske Wehrmacht med militær sensur forbød nyheter av militær betydning, tyske forflytninger, byggeprosjekter, logostikk som togruter og lignende som hovedområde»¹¹.

Her et utdrag fra Guro Hjeltnes sin artikkel, *pressen under krigen*, der hun beskriver hvordan okkupasjonsmakten påvirket norsk presse under andre verdenskrig. Det er viktig å påpeke at Namdalens Folkeblad ikke var under sensur i dagene etter bombingene. (Sandmo, 2015, s. 77). I utgavene dagene rundt bombingene av Namsos gir avisene informasjon om hendelsen. Det gjør de via meldinger fra London som det står eksplisitt i avisene. Eksempelvis i Arbeider-Avisa i en utgave fra 25. april 1940;

«Namsos er som vi alle vet bombet. Vi vet enda ikke omfanget av bombingene, kun at sivile har omkommet. Vi venter på ytterligere meldinger fra London og Berlin»¹².

Her hevder Arbeider-Avisa gjennom meldinger fra London og Berlin at sivile har omkommet i bombingene av Namsos. Informasjonen som er videreformidlet er korrekt, og trønderavisa sier eksplisitt at de venter på flere meldinger fra London og Berlin. Dette kan tyde på at det er dager mellom meldingene som ankommer Trondheim, da utgaven er fra fem dager etter selve hendelsen.

Namdalen Folkeblad på sin side innehar ikke mer informasjon enn det Arbeider-Avisa gjør på samme tidspunkt. Dette ser man i lys av utgaven som er utgitt 26. april, en dag senere enn utgaven fra Arbeider-Avisa. Her legger utgaven vekt på gjenoppbyggingen av byen, istedenfor å formidle mer informasjon om bombingene (Namdalens Folkeblad, Wennevik, 26. april, 1940). Dette kan tyde på at det heller ikke her har innkommet mer informasjon for avisa på daværende tidspunkt

4.0 Diskusjon

---

¹¹ Hjeltnes, *Pressen under krigen*, 2016

¹² Arbeider-Avisa, Langhelle, 25. april, 1940, s. 4

I siste del av oppgaven skal jeg diskutere funnene mine, og tolke betydningen av resultatene som har kommet fram. I både Namdalens Folkeblad og Arbeider-Avisa, som er de to avisene jeg har undersøkt, finnes det avisomtale fra bombingene av Namsos. Noe av det jeg har sett nærmere på er hvordan de skriver om bombingene av Namsos. Resultatene mine baseres på hva de skriver, og hva de ikke skriver, om selve hendelsen.

Jeg har valgt å fokusere på to aviser, men jeg vil tro at det er en mulig forskningsmetode å gå inn på flere aviser i et større perspektiv. Her vil det i større grad finnes reportasjer fra hendelsen og det vil være mulig å kunne sammenligne. En annen metode som vil være mulig for å få et annet resultat, er å se på avisene før invasjonen til tyskerne. Da vil det være mulig å se på en standardisert versjon av de forskjellige utgavene. Gjennom dette er det interessant å se på hvilken påvirkning tyskerne hadde på avisene. Vi vet allerede at store deler av avisene som fantes var sensurert (Hjeltnes, 2016), selv om Namdalens Folkeblad ikke var under sensur.

For å påpeke sterke og svake sider ved studien min, vil jeg først og fremst si at den sterke siden er at jeg undersøkte avisene tett opp mot hendelsen, og fikk ferske utgaver av avisene dager etter hendelsen. Dette gjorde at jeg fikk et innblikk i hvordan avisene så på bombingene i tillegg til informasjonen de satte på, på det tidspunktet. Dermed er det materiale som jeg var ute etter, og i den grad bra empiri. På den andre siden kan en påpeke at det trengs mer forskning på temaet. Dette gjennom for eksempel å se på utgaver en måned etterpå og sammenligne disse med avisene som ble utgitt kun dager etter. Her kan man sammenligne på avisene fra da de ikke var under sensur, med de utgavene som var under sensur. Gjennom dette kan vi hevde at det mangler forskning på temaet. Samtidig er det begrenset hvor mange av utgavene som ligger tilgjengelig på Nasjonalbiblioteket. Da må vi besøke lokalbibliotek og lete etter fysiske aviser fra tiden.

Noen av funnene mine er forskjeller på de to avisene. Her beskriver jeg at Arbeider-Avisa har større mengder informasjon enn det Namdalens Folkeblad har. Dette kan diskuteres i form av at det kan være et resultat av at det kan hevdes at Arbeider-Avisa har større lesertall enn det Namdalens Folkeblad har, da sistnevnte kun er en liten lokal avis fra Rørvik mens Arbeider-Avisa er fra Trondheim. Spørsmålet som kan stilles er da om den antydte største avisen satt på mer informasjon og fikk et større antall meldinger av den grunn.

MGLU 3111

Oskar Andreassen

Vår, 2021

For å svare på forskningsspørsmålene mine vil jeg først og fremst si at avisene oppdaget at Norge var i krig. Dette kan vi se i lys av hvordan av avisene skrev, og at store deler av oppslagene i avisene omhandlet krigen, og spesielt bombingene av Namsos i den tidsperioden jeg undersøkte.

5.0 Litteraturliste

Andersen, G. (2019, 31. januar) *Valg av forskningsmetode*, NDLA. Hentet fra: <https://ndla.no/nb/subject:19/topic:1:195989/topic:1:195829/resource:1:56937?filters=urn:filter:cddc3895-a19b-4e30-bd27-2f91b4a02894>

Dalmo, K. (2020, 6. desember) *Slaget om Narvik*, Store norske leksikon. Hentet fra: https://snl.no/Slaget_om_Narvik

Gritten, Flyum & Trana, (2010) *Slagmark i Trøndelag*, Oslo, Bly forlag

Grønmo, S. (2020, 11. november) *Kvalitativ metode*, Store norske leksikon. Hentet fra: https://snl.no/kvalitativ_metode

Haavardsholm, E. (2007). *Martin Linge – min morfar*. . Oktober forlag.

Hjeltnes, Dahl, Flo, Eide, Ottosen, (2010) *Norsk presses historie*, utg. 4, Universitetsforlaget

Hjeltnes. (2016). *Pressen under krigen*, Avisoppjøret etter 1945, Oslo.
<https://www.norgeshistorie.no/andre-verdenskrig/1719-pressen-under-krigen.html>

Langhelle, K. (1940, 23. april). *Namsos og Åndalsnes skutt i brann*, Arbeider-Avisen, s. 1.

Sandmo, E. (2010). *Ble utslettet av tyske bomber*, NRK. Hentet fra: <https://www.nrk.no/trondelag/ble-utslettet-av-tyske-bomber-1.7087806>

Sandmo, E. (2015). *Det mislykkede Namsos-toktet som banet vei for Churchill*, Namsos bys historielag.

Torp, H. (1940, 21. mai). *Pengeproblemer i de brandherjede byer fortsetter*, Adresseavisen, s. 6

Wennevik, B. (1940, 22. april). *Namsos bombardert og lagt i grus av tyske bombefly*, Namdalens folkeblad, s. 2.

Wikipedia, (2016, 13. mars), *Nordtrønderen og Namdalen*. Hentet fra: https://no.wikipedia.org/wiki/Nordtrønderen_og_Namdalen